

Verschillende generaties over toen en nu in de buurt

— Wat kunnen verschillende generaties buurtwerkers van elkaar leren? En was vroeger inderdaad alles beter? Drie buurtwerkers/jongerenwerkers over buurthuizen van 25 jaar geleden, nieuwe wensen van gemeenten en de magie van het vak.

Twee hele ervaren dames links en rechts, en de benjamin in het midden. Alie Klompmaker, Frouwina van Dekken en Lennard Weiland moeten er hartelijk om lachen. Alle drie werken ze bij KEARN, de welzijnsorganisatie in Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. Alie en Frouwina zijn gepokt en gemazeld. Lennard zit nog 1 dag op school. Hij volgt de associate degree (AD) opleiding social work, dus de 2-jarige hbo-opleiding, aan de NHL Stenden Hogeschool in Leeuwarden. En hij werkt 4 dagen bij KEARN in team buurtwerk.

'Hij heeft een aaibaarheidsfactor'

Als buurtwerker moet je ondernemend zijn, zegt Frouwina. 'Je hebt niks in handen. Je zoekt dus een specifiek type: iemand die initiatief neemt, kansen ziet, creatief is in het vinden van oplossingen en flexibel inspeelt op wat er in de wijk gebeurt.'

Lennard is zo'n type, bleek al heel snel. 'Hij heeft een bepaalde schwing en een aaibaarheidsfactor bij oude-

ren. Dat zie je bijvoorbeeld als hij de inlopen bezoekt. Daardoor kan hij bijvoorbeeld heel goed intergeneratieel werken', vertelt Alie.

De complimenten gaan door: hij kan goed aansluiten bij groepen, zegt Frouwina. 'Hij bevraagt zijn collega's vaak en scherp, waardoor wij ook moeten nadenken over waarom doen we dat ook alweer. Plus, heel belangrijk in ons werk: hij komt zijn afspraken na. Als hij zegt dat hij om half 3 komt, dan is hij er ook om half 3. Betrouwbaarheid is ontzettend belangrijk voor bewoners.'

Op zijn beurt leert Lennard natuurlijk veel van de gesprekken over casussen met Frouwina, Alie en andere collega's. Bovendien profiteert hij van hun kennis over de verhoudingen in een gemeente. Hoe lopen

de hazen op politiek vlak? Hoe ga je om met wensen van de gemeente en bewonersinitiatieven waar je zelf een ander gevoel bij hebt?

Veel meer complexe vragen nu

Al die vaardigheden komen goed van pas bij. Een groot verschil met vroeger is de enorme toename aan complexe vragen, zegt Frouwina. 'Gisteren had ik telefoondienst. In een uur kreeg ik 5 telefoontjes met vragen waar we behoorlijk mee moeten puzzelen. Zoals een maatje zoeken voor een bewoner in een vrij ver stadium van dementie. Sommige mensen lijken te denken dat wij makkelijk een blik vrijwilligers kunnen opentrekken, maar dat is natuurlijk niet zo.'

Nee dan vroeger, zegt Alie. Zij werkt al ruim 25 jaar bij KEARN, eerst als professionele kracht in een buurthuis, waar ze daarvoor als vrijwilliger werkte.

Alie: 'Je had 1 centrale computer waar je om de beurt op mocht. Er waren 80 tot 100 vrijwilligers bij het buurthuis betrokken. Doordat je iedereen kende en zichtbaar aanwezig was, wisten inwoners – jong en oud – je te vinden. Vanuit deze vertrouwensband ontstonden waardevolle gesprekken en initiatieven. Tegenwoordig is het buurtwerk of opbouwwerk veel meer versnipperd over de gemeenten.'

'Een groot verschil met vroeger is de enorme toename aan complexe vragen'



lennard Weiland (rechts) is de benjamin van de buurtwerkers bij KEARN.

Frouwina vult aan: 'Je had vroeger veel meer faciliteiten. Terwijl nu nog maar een klein deel van de ouderen en andere kwetsbare groepen opgenomen worden in een instelling. De rest woont dus in de buurt.' Iedereen wil wel iets voor een ander doen, maar dat moet wel aangejaagd worden. Onderschat de uitdagingen van het buurtwerk dus niet.

Magisch

Dat aanjagen geeft wel ontzettend veel plezier. Voor Frouwina voelt het bijzonder als ze het werk vergelijkt met toen ze begon bij KEARN. 'Ik heb Culturele en Maatschappelijke Vorming gedaan, ik zat in de laatste lichting opbouwwerkers. Ik begon met het verbinden van zorg en welzijn. De eerste keer dat ik binnenkwam zaten alle opbouwwerkers aan een bureau, dat vond ik heel apart. Het was de tijd dat inwoners het vooral zelf moesten gaan doen: de participatiesamenleving. De verzorgingsstaat werd afgebouwd. Het grappige is dat het buurtwerk nu wel is zoals ik het me toen voorstelde. Dat je erop uittrekt om de energie te zoeken. Soms is er al een duidelijke vraag waar je op kunt aanhaken, toch vaak ontstaat er ook iets op het moment dat je met een aanbod de buurt ingaat.'

Ze vinden het werken in de buurt magisch. 'Alleen al door er te zijn, een praatje te maken, gebeurt er van alles. Na een tijdje zie je dat kinderen en buurtbewoners zelf met ideeën en initiatieven komen. Die buitenruimte leeft, het zet iets in beweging.'

Bewonersinitiatieven

Wat zijn de favoriete projecten? Voor Lennard is dat *Simmer yn* (de zomer in). Tijdens deze dagen, die plaatsvinden in dorpen waar team Welzijn iets minder zichtbaar is, wordt er een feestelijk programma georganiseerd om het dorp beter te

leren kennen. Denk aan een stormbaan, Hollandse spelen, BBQ in American style en een mini-disco. 'Samen met collega's zo'n dag neerzetten is een feestje.'

Alie noemt een ander waardevol voorbeeld, georganiseerd door team jongerenwerk: de *Talentenwerkplaats*. Dit is een omgebouwde SRV-wagen die door dorpen en wijken rijdt. Kinderen en jongeren ontdekken er hun talenten door met hun handen te werken, bijvoorbeeld met timmeren of solderen. 'Wat het oplevert? Jongeren ervaren dat ze iets kunnen, doen succeservaring op en groeien in zelfvertrouwen. Daarnaast ontstaan waardevolle contacten tussen jongeren, hun omgeving en het jongerenwerk.'

Frouwina vertelt hoe ze als opbouwwerker inwonersinitiatieven en werkgroepen heeft ondersteund en aangejaagd, zoals in het dorp Eastermar en in de Trynwâlden. In samenwerking met netwerkpartners en bewoners zijn in Eastermar een ontmoetingsruimte gerealiseerd en werkgroepen gestart. Het dorp is inmiddels een inspirerend voorbeeld binnen de Friese bloeizones: plekken waar bewoners zelf de leefbaarheid versterken.

'Dat is toch heel cool?'

Ook bij *Trynwâlderein* hielpen opbouwwerkers in de opstartfase. Inmiddels draait het ouderennetwerk

zelfstandig. Frouwina lacht: 'Dat is toch heel cool? Je helpt waar nodig, laat het los als het kan, en sluit gewoon weer aan als er een nieuwe vraag komt.'

Buurtwerkers en jongerenwerkers sluiten aan bij wat er al leeft in een dorp of wijk. Die meerwaarde wordt nog weleens onderschat, benadrukken Frouwina, Alie en Lennard. Bewoners kunnen heel krachtig zijn, maar vrijwillige inzet is kwetsbaar. 'Het is belangrijk dat iemand kan meedenken en meedoen.'

Altijd betrouwbaar blijven

Het gesprek komt terug op herinneringen. De tijd in het buurthuis waar ze begon had ze misschien nog wat bewuster kunnen beleven, vertelt Alie. 'Het was echt een hele mooie tijd, maar als je erin zit zie je dat niet zo goed. Omdat je al zo lang meegaat, kom ik jongeren van toen tegen, die nu met hun eigen kinderen naar de kinderdisco in het buurthuis komen. Als ze dan zeggen dat ze het zo fijn vinden dat ze daar altijd een plekje hadden, maakt me dat trots.'

Uiteindelijk is dat het mooiste van buurtwerk/opbouwwerk/jongerenwerk: mensen enthousiast maken om toch ergens naartoe te komen, en dan later zien hoeveel goeds ze dat gedaan heeft. 'Gemeenten kunnen hele mooie plannen hebben. Maar hoe komt het bij de inwoners? Meedenken wil iedereen, maar uiteindelijk moeten er ook mensen met hun handen in de klei gaan staan en willen dansen met kinderen, desnoods in de regen.'

Er zijn nog zoveel vragen te stellen, maar de benjamin van het stel laat zien dat zijn collega's niet gelogen hebben. Hij wil graag afsluiten, zodat hij op tijd is bij zijn volgende afspraak. Voor inwoners moet je altijd betrouwbaar blijven. <

'Als buurtwerker begin je met niks, dus je zoekt een specifiek type'